

процесу, навчально-методичним забезпеченням та соціальним умовами. А також керуючими органами, навчальним процесом та матеріально-технічною базою.

Більшість опитаних студентів вважає, що не всі дисципліни, які вивчаються, актуальні для їхньої майбутньої професійної діяльності.

На думку студентів, факторами, удосконалюють навчальний процес, є широка комп'ютеризація навчального процесу, впровадження нових і корекція існуючих навчальних курсів і програм з урахуванням побажань студентів.

Проведення моніторингу якості професійної підготовки фахівців за різними спеціальностями вимагає удосконалення освітніх програм щодо змісту, логіки, послідовності викладу навчального матеріалу, У подальших дослідженнях до анкетування планується залучати керівників деканатів, викладачів та навчально-допоміжний персонал, який приймає участь в реалізації освітніх програм та може надати об'єктивну оцінку її стану і шляхів удосконалення

Отже розроблення і застосування інструментарію моніторингу дає можливість опитати студентів та подивитися на проблеми, що існують у якості освітнього середовища вищого навчального закладу, з іншої сторони.

Для студентів анкетування дає можливість не просто оцінити викладача, а й оцінити себе як учасника освітнього процесу.

УДК 378.147.88

О.В. Топоркова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

В.В. Єрмолова, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

К.В. Василішина, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ: КРУГЛИЙ СТІЛ

Використання групових методів роботи значно підвищує глибину опрацювання навчального матеріалу за умови, що учасники цього процесу – студенти мають базові знання обговорюваного питання. Одним з ефективних підходів є проведення круглих столів.

Круглий стіл – це форма організації обговорення теми, у якій закладені різні точки зору. Ціль круглого стола – виявити протиріччя, зрівняти різні точки зору й вибрати прийнятні для всіх учасників позиції та рішення.

Метод «круглого стола» містить у собі різні види семінарів і дискусій. В основі цього методу покладено принцип колективного

обговорення проблем, досліджуваних у системі освіти. Головна мета таких занять полягає в тому, щоб забезпечити студентам можливість практичного використання теоретичних знань в умовах, що моделюють форму діяльності науковців.

Такі заняття покликані забезпечити розвиток творчого професійного мислення, пізнавальної мотивації і професійного використання знань в умовах навчання. Професійне використання знань – це вільне оволодіння мовою науки, наукова точність оперування формулюваннями, поняттями, визначеннями.

Студенти повинні навчитися виступати в ролі доповідачів і опонентів, володіти уміннями і навиками постановки і вирішення інтелектуальних проблем і завдань, доказу, відстоювати свою точку зору, демонструвати досягнутий рівень теоретичної підготовки. У цьому проявляється єдність теорії й практики в науковій праці, умови яких створюються на заняттях за методом «круглий стіл», де студенти використовують знання отримані на лекціях або самостійних заняттях.

Дані заняття тісно пов'язані з усіма видами навчальної роботи – лекційними та самостійними заняттями студентів. Тому ефективність семінару багато в чому залежить від якості лекцій і самостійної підготовки студентів. На заняття круглого стола виносяться основні теми курсу, засвоєння яких визначає якість професійної підготовки, також найбільш важкі питання для розуміння й засвоєння. Такі теми обговорюються колективно, що забезпечує активну участь кожного студента.

Велике значення має кругове розташування студентів на таких заняттях, що дозволяє учасникам почувати себе рівноправними. Викладач також повинен перебувати в колі зі студентами, якщо він буде сидіти окремо, то учасники дискусії обертають свої висловлення тільки йому, але не один одному. Таке розташування учасників приводить до зростання активності, збільшенню кількості висловлень.

Розташування викладача в колі допомагає йому управляти групою й створює менш формальну обстановку, можливість для особистого включення кожного в спілкування, підвищує мотивацію студентів, включає вербальні засоби спілкування.

Цільовим призначенням методу «круглого стола» є: забезпечення вільного, нерегламентованого обговорення поставлених питань на основі постановки всіх студентів у рівне положення по відношенню друг до друга; системне, проблемне обговорення питань із метою бачення різних аспектів проблеми.

У навчанні метод круглого стола використовується для підвищення ефективності засвоєння теоретичних проблем шляхом розгляду їх у різних наукових аспектах, за участю фахівців різного профілю.

Метод круглого стола застосовується в інших формах. Так, можна в рамках студентської учбово-методичної конференції провести «круглий стіл» або із запрошенням студентів і викладачів іншого вузу по одній й тій же спеціальності, симпозіумів, форумів. Таким чином, метод «круглого стола» може мати різноманітні форми, якщо при цьому пам'ятати про одну важливу умову і його неухильне дотримання – це усвідомлення необхідності різнобічного розгляду теоретичної проблеми з різних позицій і точок зору на її практичне втілення в життя.

Таким чином, круглий стіл може виконувати завдання навчання, розширюючи інформаційне коло учасників, дозволяючи їм співставляти отриману інформацію по темі і прийти до комплексного погляду на проблему. А також підвищує компетентності, формує навички участі і ведення групових дискусій, що входить до моделі компетенцій всіх фахівців, які працюють з людьми. Круглий стіл – активізує студентів, залучає їх до різнобічного обговорення будь-яких складних питань, сприяє виробленню самостійної думки по різним професійним темам, розвиває комунікативні навички і творчий потенціал.

УДК 378.147.88

О.В. Топоркова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

М.О. Ільченко, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

МЕТОДИ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Активізація процесів пошуку шляхів і засобів підвищення ефективності освіти пов'язана сьогодні із впровадженням в учбовий процес компетентностного підходу.

Компетентностний підхід – це сукупність загальних принципів визначення цілей навчання, організації навчального процесу й оцінки результатів.

В останні роки в суспільстві зложилось нове розуміння головної мети освіти: формування готовності до саморозвитку, що забезпечує інтеграцію особистості в національну й світову культуру, освоєння її минулого, сьогодення й майбутнього.

Сучасні технології в освіті розглядаються як засіб, за допомогою якого може бути реалізована нова освітня парадигма. Тенденції розвитку освітніх технологій прямо пов'язані з гуманізацією освіти, що сприяє самоактуалізації й самореалізації особистості.